

vil indrømme en i sig selv retfærdig Repræsentation —, end vi kunne gaa ind paa, naar de Herrer ikke samtidig give Afkald paa den uretfærdige Mindretalsrepræsentation, som den privilegerede Valgret er. Og de Herrer kunne ikke indvende, at de Mindretal, de ville have repræsenterede i Folketinget ved Forholdstalsvalg, ere helt andre Grupper end de Mindretal, som repræsenteres ved den privilegerede Valgret i Landstinget. De kunne gøre det formelt, men ikke reelt. Gennem 30—40 Aars politisk Udvikling og Kamp er det slaaet fast, at dette ganske vist meget ubetydelige Mindretal, de 1,100 Godsejere og Proprietærer, der have den overvejende Repræsentation i Landstinget, have faaet Tilslutning i ret vidtstrakte Samfundskredse — og det er jo dem, Højre særlig vil have repræsenterede i Folketinget ved Forholdstalsvalgmaaden —, fordi der har været Mellemlag eller øvre Lag i Befolkningen, selv om det ikke har været de allerøverste Lag, som, naar Valget har staaet mellem at gaa med Overklassen eller at gaa med Underklassen, have foretrukket og ment at forstaa deres Interesser bedst ved at gaa med Overklassen, saa at der til de 1,100 Godsejere og Proprietærer har været et betydeligt Anhang af visse Klasser af Befolkningen. Og det vil der komme under lignende Situationer i Fremtiden, hvis Kampen fra 80erne skulde gentage sig. Hvis vi havde en aarhundredgammel fastslaaet Parlamentarisme her i Landet, vilde Faren ved at gaa med til Forholdstalsvalg til Folketinget selvfølgelig være langt mindre, men endnu har man ikke fra de Herrer Højremænd her i Tinget kunnet faa enstemmig Tilslutning til Parlamentarismen, endnu mindre fra deres Meningsfæller i Landstinget.

Hvis Højre var *klogt*, slog det til overfor det Tilbud, her foreligger, eller som med visse enkelte Ændringer kan komme til at foreligge, i Stedet for at stampe mod Brodden og derved sætte visse konservative Samfundsinteresser og personlige Interesser paa Spil, fordi de dog i det lange Løb ville blive rendte over Ende af dette Krav, som nu er i Færd med at rejse sig, Kravet om 5te Juni-Grundloven som Folkets moralske og historiske Ret.

Jeg har saa kun enkelte smaa Bemærkninger at gøre til det foreliggende Forslag. Efter dette skal § 38 altsaa affattes i det væsentlige som nu, Landstinget skal vælges paa 8 Aar, men Halvdelen fornyes hvert 4de Aar. Ligesom jeg kunde ønske direkte Valg til Landstinget, for at

Forholdstalsvalgmaaden kunde gøre sig stærkere gældende og Højre derved netop faa sine Ønsker imødekommet, saaledes kunde jeg ogsaa ønske, at hele Landstinget blev fornyet under eet, hvorved Forholdstalsvalgmaaden kunde gøre sig endnu stærkere gældende end ved den halve Fornyelse. Det vilde være den samme Forandring, som foretoges ved den kommunale Valglov, hvor der først var Tale om, at Kommunalraadsmedlemmerne skulde vælges i to Gange, men hvor man gik over til at vælge dem under eet, for at Forholdstalsvalgmaaden skulde blive saa meget mere effektiv. Jeg tror, at dette vil være at imødekomme Højre, og at man altsaa derved vilde lette denne Sags Gennemførelse.

Maa jeg om § 40 sige, at naar man skal skride til en Forandring af Grundloven, skulde vi ikke beholde det Udtryk: Rigsdagens Medlemmer erholde et dagligt Vederlag, vi skulde se at faa Ordet „dagligt“ ud. Det voldte store Vanskeligheder i 1903, da vi fik denne uanstændige Lov, der fastsætter Diæterne i en vis Tid af Aaret til een Sum, til en anden Sum i en anden Periode af Aaret. Som om der var noget Menneske her i Tinget eller noget forstaaende Menneske udenfor, som for Alvor troede, at Rigsdagens Varighed har nogen som helst Sammenhæng med Spørgsmaalet om højere eller lavere Diæter. Naar Foraaret nærmer sig, ere vist alle enige om, at man ønsker saa hurtigt som muligt at komme hjem, hver til sin Virksomhed, og ikke blive en Dag længere inde, end Rigsdagens Arbejde nødvendiggør. Jeg mener, det var heldigt at komme til den Forandring, at der ikke gaves dagligt Vederlag, men at det Hverv, som — det kunne vi sige uden at være for anmassende — er det vigtigste af alle her i Landet, Lovgiverhvervet, blev vederlagt anstændigt, paa en anstændig Maade. Jeg vilde anse en fast Aarsløn for langt at foretrække for dagligt Vederlag. Denne Aarsløn maatte ikke være saa høj, at det blev et særlig attraa værdigt Hverv at være Rigsdagsmand — det mener jeg ikke —, men saa anstændig, at Folk, der havde Evner og Lyst dertil, kunde vie sig til Lovgivningsarbejdet uden i alt for høj Grad at være tvungne til at have en anden Erhvervsvirksomhed i hvert Fald i Vinterhalvaaret. Jeg synes, man skulde benytte Lejligheden til nu at faa Ordet „dagligt“ ud.

Angaaende § 53 om Folkesafstemning vil jeg sige, at den nye Grundlov, her